

Čís. 1095.

Horní úřad rozhoduje podle § 234 horn. zák. pouze o útratách úředního šetření na místě samém a přivzetí znaleců, nikoli o útratách právního zastupování. Tyto útraty lze uplatnit jen na soudě jakožto náhradu škody, zaviněné bezdůvodným vyvoláním nákladného správního řízení.

(Rozh. ze dne 15. června 1921, Rv I 85/21.)

Žalující obec domáhala se na žalované důlní společnosti, by uvedla v pořádek studnu, z níž obec brala vodu a k jejímuž řádnému udržování byla žalovaná rozhodnutím horního úřadu z r. 1863 povinna. Ježto společnost žádosti nevyhověla, nastoupila obec pořad horních úřadů, jež jí nárok přiznaly, poukávavše ji co do soukromoprávních nároků na pořad práva. Správní soud rozhodnutí horních úřadů potvrdil. V řízení před horními úřady a správním soudem byla obec zastoupena právním zástupcem, čímž vzešly jí náklady, jichž náhrady domáhala se žalobou na důlní společnost. Žalovaná bránila se kromě námitek ve věci samé též námitkou nepřipustnosti pořadu práva. Procesní soud první stolice žalobě vyhověl a uvedl v tomto směru v d ů v o d e ch: V § 234 hor. zák. jest ustanovení o útratách jednání ve věcech stran a o tom, jak ohledně nich hornímu úřadu je rozhodnouti, avšak dle nadpisu tohoto § i dle jeho obsahu je zřejmo, že ustanovení to má na zřeteli útraty, které vzejdou místním šetřením úřadu a přivzetím znaleců a nikoli útraty, které vzejdou té které straně přivzetím právního zástupce. Žalující strana domáhá se v tomto případě náhrady útrat vzešlých zastoupením právního zástupce v řízení administrativním a to jménem náhrady škody zaviněné stranou žalovanou, pro nesplnění jejího závazku. Škoda je každá majetková újma, která byla způsobena zaviněním osoby jiné, a ke škodě té zajisté náleží také útraty, jež strana zaplatí za své zastupování v řízení administrativním, jež bylo nutno následkem zaviněného opomenutí druhé strany. Opírá tudíž žalující strana nárok svůj na ustanovení § 2 hor. zák. a §§ 1294, 1295 obč. zák.; jedná se o soukromoprávní nárok a jest proto soud povolán, aby o tomto nároku rozhodl. O tomto nároku horní úřady nerozhodly, naopak z rozhodnutí revírního horního úřadu z 9. března 1915 vychází na jevo, že soukromoprávní nároky žalobkyně byly odkázány na pořad práva. Ve sporu tomto nejedná se o věc uvedenou v § 51 j. n. ani o některou záležitost týkající se hornictví, uvedenou v § 53 j. n., nýbrž o náhradu škody a vzhledem k tomu, že dle tvrzení žalobního zavinění strany žalované stalo se v jejím horním majetku ve V. v obvodu tohoto soudu, kde žalovaná strana má zvláštní závod, jest dle § 87 j. n. k rozhodnutí tohoto sporu soud zdejší příslušným. Soudní dvůr ve věci samé má za to, že žalovaná strana zavinila uvedenou škodu strany žalující tím, že nesplnila povinnosti uložené ve smyslu §§ 220 a 222 hor. zák. rozhodnutími z roku 1863 a neopatřila žalující stranu potřebnou vodou způsobem tam vyličeným, že povinnosti té se nepodrobila ihned, naopak svými stížnostmi vyvolávala potřebu dalších šetření a rozhodování; tím je prokázána příčinná souvislost mezi škodou žalující strany a jednáním žalované; neboť žalující strana nebyla by musila dáti se zastupovati v administrativním řízení, kdyby nebyla žalovaná strana nevy-

volala nutnost toho svým opominutím a jednáním. Ke škodě nutno počítati také útraty zastoupení žalující strany, jež v administračním jednání zaplatila zástupci, pokud byly nutny a účelny, a nutno za to míti, že okolnost ta, že v administračním řízení stranám nepřísluší nárok na náhradu škody, nikterak nevylučuje, aby tyto útraty nebyly žádány v civilním sporu od toho, kdo ručí z důvodu náhrady škody. O d v o l a c í s o u d rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Zmatečnosti dle § 477 č. 6 c. ř. s. tu není. Správně dovozuje první soud, že dle nápisu § 234 hor. zák. i dle jeho obsahu ustanovení to má na zřeteli toliko útraty, které vzejdou místním šetřením úřadu a přivzetím znalce, nikoli útraty, které vzejdou stranám přivzetí právního zástupce. Musilo by býti v zákoně výslovně uvedeno, že administrativnímu úřadu připadá rozhodovati i o těchto útratách, jak na pr. v § 6 zákona o ochraně známek ze dne 30. července 1895, čís. 108 ř. z., pak v § 77 pat. zák. ze dne 11. listopadu 1897, čís. 30 ř. z., kde výslovně se jedná i o útratách právního zastupování stran. Ostatně přezírá žalovaná strana, že se v tomto sporu více nejedná o ustanovení a ukládání útrat, vzešlých zastupováním žalobkyně v administrativních řízeních, nýbrž o náhradu škody, která dle tvrzení žalobkyně způsobena jí byla tím, že žalovaná svým opomenutím ohledně opatření potřebné vody a svými stížnostmi v administrativním řízení vyvolala potřebu dalších šetření a rozhodování, tedy i zastupování žalobkyně. Žaloba opírá se tedy o § 2 horn. zák. a 30. hlavu obč. zák., patří tedy věc na pořad práva.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolatelkou uplatňovaného dovolacího důvodu nesprávného posouzení správního (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) tu není; pokud jde především o námitku nepřipustnosti pořadu práva, poukazuje se, aby se předešlo opakování na správné důvody soudu odvolacího, pokud se týče prvního. Dovolání, pokud nebylo vyhověno námitce nepřislušnosti se vzhledem na § 45 j. n. dle § 528 c. ř. s. odmítá. K vývodům dalším se uvádí toto: Marně brojí žalovaná proti názoru nižších stolic, že § 234 hor. zák. má jediné na mysli náklady, které vzejdou místním šetřením úřadů horních a převzetím znalce a nikoliv též útraty z přivzetí právního zástupce. Horní úřady byly by mohly obci útraty právního zastupování jen tenkrát přisouditi, kdyby bylo ve všeob. zák. hor. nebo v jiném předpisu zákonném na náhradu takovou pamatováno. Tomu tak není, neboť pro rozhodnutí o nákladech úředního jednání před horními úřady jest jediné směrodatný § 234 hor. zák. Tento mluví však všeobecně jen o placení útrat za vyšetřování, jež mělo v zápětí potrestání a za jednání v záležitostech stran, nikoliv však za právní a odborné zastupování, což by muselo býti výslovně předepsáno, kdyby úřady horní o těchto nákladech měly rozhodovati, tak jak se stalo ve vodních zákonech zemských, v zákoně o ochraně známek a zákonu patentním. Ostatně kdyby byl zákonodárce chtěl, aby rozhodování o nákladech právního zastupování bylo vyhrazeno úřadům horním, byl by se o tom zmínil podobně, jako v § 232 hor. zák. mluví o politické, po případě soudní exekuci a v prováděcím ustanovení v § 117 k tomu podává bližších vysvětlení. Z toho však nelze dovozovati, že by náklady ty za žádných podmínek nemohly býti požadovány od strany druhé, i když

je zavinila a když následkem toho jeví se jako materiální škoda; vždyť podle § 1293 obč. zák. škodou nazývá se újma, kteráž někomu na majetku nebo na osobě byla způsobena, a náhradu škody dle § 1295 obč. zák. jest právněniž žádati každý od škůdce, kterou mu zaviněním způsobil. O zavinění pak lze mluvit tam, kde se buď úmysl škůdcův nesl k bezprávnímu výsledku, anebo kde nevynaložil té péče a pozornosti, jaké se do každého člověka schopností obvyčejných lze nadíti. Uváží-li se pak, že bylo soudy nižšími zjištěno, že žalovaná svým opomenutím ohledně opatření potřebné vody a svými stížnostmi v administračním řízení vyvolala další šetření a rozhodování, není a nemůže býti pochybnosti o tom, že v tomto případě vzešly žalující obci zastupováním náklady z bezprávního činu žalované firmy, jež přes to, že už jí bylo r. 1863 nařízeno, jak se má zachovati, aby žalující obec měla stálou pitnou i užitkovou vodu, nařízení toho nedbala a příslušných opatření neučinila a tím zavinila, že obec se musila zase obrátiti na úřady o ochranu, jsou tedy tím obci vzešlé náklady v příčinné souvislosti s jejím chováním nedbajícím nařízení úřadů. Svým chováním žalovaná firma zavinila, že žalující obci vzešly náklady odborněprávním zastupováním, jichž by nebylo třeba, kdyby byla žalovaná dbala daných nařízení, a tím povstala obci škoda, jejíž náhrady se ve sporu tomto domáhá. Právně také nižší soudy dospěly k názoru, že jde v tomto sporu o náhradu škody. Vývody, kterými chce žalovaná názor ten seslabiti, jsou chabé; u živnostenských soudů jest přece zastupování advokáty vůbec vyloučeno (§ 25 zák. ze dne 27. listopadu 1896, čís. 218 ř. zák.) a ani pro řízení odvolací přes ustanovení § 27 c. ř. s., není nařízeno (§§ 30 a 31 cit. zák.). Z té okolnosti, že v zákonech, týkajících se zejména různých řízení před soudy, bývá výslovně ustanoveno, připouští-li se uplatňování nároku na náhradu nákladů z právního zastupování, nelze dovozovati, že by nebylo lze žádati nákladů po straně před úřady jinými, jež je zavinila svým chováním, nutíc odpůrce, aby se přes výnos úřadu domáhal vynucení nařízeného opatření. Pokud stěžovatelka myslí, že zastupování obce advokátem v tomto řízení nebylo nutné, dlužno poukázati k tomu, že jest to právně strany, jež jí správními předpisy nebylo výslovně odňato, aby se dala před správními úřady právně zastupovati. S názorem tím nemožno souhlasiti, neboť ve všech případech, kde jde o jednání, k jehož úspěšnému provedení jest třeba zvláštního vzdělání odborného, jako obzvláště ve věcech horních, jest zajisté zastupování nepatrné obce venkovské odborníkem proti řádně technicky, tedy odborně řízeným i právnicky zastupovaným dolům nutné přes to, že jednání to jest svěřeno nepředpojatým orgánům státním, neboť zastupování to slouží nejen ku včasným obranám a zákrokům, nýbrž i k urychlení celého řízení a stává se ku prospěchu obou stran. Jelikož jest jak bezprávní čin, tak i škoda a příčinná souvislost prokázána, bylo právně žalobě vyhověno a jelikož přiměřenost výše náhrady škody není v dovolání více napadána, nebylo možno se zřetelem k hořejším úvahám, z nichž neodůvodněnost dovolacího důvodu vyplývá, dovolání vyhověti.

Čís. 1096.

Nepřítomností ve službách válečných (§ 1496 obč. zák.) míní se nepřítomnost osoby, proti níž promlčení směřuje, nikoli též nepřítomnost jejího zákonného zástupce.